

Leo Tanner

Čemu živim?

S njemačkoga preveo i priredio Pavao Madžarević, 2015.

Sadržaj

Predgovor

Upustiti se u veće
Stvoreni iz ljubavi
Živjeti kao član Božjega naroda
Postati ono što smo polazeći od Boga: sveti
Služiti s mojim darovima
Prenositi evanđelje
Zaključne misli

Naslov originala:
Leo Tanner, Wozu lebe ich?
© 2006.
Leo Tanner, Čemu Živim?

Predgovor

Niz malih knjižica „Poticaji POV“ želi uz pojedina religiozna pitanja i teme dati prve i lako razumljive pristupe. Ovi „Poticaji POV“ svode se uglavnom na predavanja koja su sada u pisanu obliku dostupno širemu „slušaateljstvu“.

Sljedeće misli plod su predavanja na temu „*Čemu živim?*“

Predloženi sveščić ne nudi „laganu hranu“ koju bi se moglo brzo pročitati i odmah odložiti. Jer kod načete tematike, kod pitanja „Čemu“ našega života, dodirujemo tajnu Boga. Tako u ovoj knjižici izloženi poticaji ne nude jednostavno „materijal za učenje“, nego više program života.

Urastanje u ovaj životni program jedan je proces i napreduje samo korak po korak. Stoga ohrabrenje: Uzmite sebi onoliko vremena koliko vam je potrebno za produbljivanje pojedinih misli. Ne radi se o tome da se sve pročita na dušak, nego može biti smisljeno uzeti tekst češće i pročitano produbiti. Možda predložena knjižica postane za vas čak nešto kao pratitelj kroz čitav mjesec.

U tekstu ove male knjižice radi se o Bogu, o velikome Ti, o velikoj ljubavi našega života.

Da bih Vas ohrabrio da se svjesnije izložite velikim pitanjima našega života, dopustio sam sebi povremeno Vam se obratiti i osobno i pozvati na stanku za osobno razmišljanje. Time Vas želim povesti do iskustva koje je Ignacije Loyolski ovako imenovao: „Ne siti puno znanja, nego kušanje.“ Jer moja je želja da čitanjem ove knjižice dobijete poticaje koji će vas približiti usrećujućemu smislu vašega života.

Upustiti se u veće

Američki novinar Bernard Levin jednom je napisao: „Život je jedan jedini upitnik – i nitko nema vremena da pođe na temelj stvari... Da bih to izrazio brutalno: Imam li vremena otkriti zašto sam uopće rođen prije nego umrem? Postoji očita opasnost potiskivanja, dok ne bude prekasno...“

Izmičemo li ovome pitanju o smislu, cilju i oblikovanju vlastitoga života, lako možemo promašiti bitno. Ova opasnost je stvarno postojala, jer danas se vrlo često ponašamo kao onaj vozač motorkotača koji kolegama pokazuje svoj novi model. Svi se dive sjajnoj brznoj „mašini“. Vozač pali motor. Dodaje gas i prolama se „brumm, brumm“. Zatim ga kolega pita: „Kamo ćeš se odvesti s motorkotačem?“ „Ne znam“, odgovori ovaj. „Zašto onda uzimaš tako brz motorkotač?“ Odgovor: „Da bih brže stigao onamo!“

„Brže, bolje, jednostavnije, jeftinije...“, ovo su često kriteriji kojima se dajemo određivati. Samo ne propustiti! Samo sve pokupiti! Tko ne poznaje tu težnju – kod drugih, ali i u vlastitome srcu? Nije li to naša životna situacija: Sve ide brže i brže!? Što se postaje stariji to se više dobiva dojam da godine samo lete. I ne samo to: Sve je veći izvanjski pritisak, očekivanja od nas postaju sve veća i veća! A kako je teško ostati u trendu! Kako je teško odoljeti težnji! Čak i ljudi koji se trude da iziđu iz ovoga začaranog kruga žurbe i rekorda, jasno osjećaju: Sve više smo življeni, umjesto da samoodgovorno oblikujemo aktivno svoj život.

Čežnja za smislom

Bitna pitanja života ne stoje uvijek u središtu. Upravo onda kad nam je dobro, velika je opasnost da jednostavno tako „plivamo kroz život“. Razumljivo – ne pritišće nas nikakva velika nevolja, a nutrina se uopće ne javlja ili se pak javlja samo tiho. Pa ipak su tu profinjeni poticaji koji naznačuju da je u nama čežnja za „više“: Mi ljudi ne dolazimo do stvarnoga nutarnjeg ispunjenja kad život samo tako bruji mimo nas. Nije nam dostatno to da „budemo življeni“. U

konačnici moramo svoj život *oblikovati sami*! Ova želja, ova čežnja vodi nas tada do misli: „Čemu živim?“

Ovo temeljno pitanje drijema u svakome čovjeku – ponajčešće doduše više skriveno. Da li svjesno ili nesvjesno, mi naposljetku tražimo i čeznemo za odgovorom koji će ne samo zadovoljiti, nego i iznutra nahraniti. Tražimo i čeznemo za odgovorom koji će nas oživjeti i ispuniti poletom i snagom. Ova praljudska čežnja za smislom i životnošću javlja se uvijek iznova. I polazeći od nje mi se, primjerice, i odupiremo obavljati besmislene poslove.

Grčka mitologija govori o ovoj temi u jednoj pripovijesti: Ova pripovijeda o Sizifu, koji je kao kaznu za krivnju morao uzbrdo gurati težak kamen. Tek što bi uspio i prispio gore, kamen bi se opet skotrljao dolje. Tako je išlo dalje u beskraj: uvijek kad bi Sizif povjerovao da je obavio svoj posao, stajao je ponovno pred ničim i trebao započeti iznova. Sizif je bio osuđen na rad koji nije imao nikakva smisla, budući da nikada nije postigao cilja.

Uistinu besmislen posao, „Sizifov posao“! Ovim se izrazom još i danas označuje besmislen i uzaludan trud. A protiv takva rada buni se naša nutrina. Nikomu nije drago svoje vrijeme, trud i snagu investirati u nešto uzaludno. Takav čin dovodi do frustracija, a one nam uzimaju energiju i životnost. Zato se tomu odupiremo. To odupiranje je praljudsko i uistinu primjereno: jer mi ljudi podešeni smo na smisao. Svoje nutarnje zadovoljstvo nalazimo onda kad činimo stvari koje imaju smisla. Smisao oživljuje.

Smisao daje snagu

Smisao je životno potreban za našu dušu. To je otkrio bečki psihijatar Viktor Frankl u koncentracijskome logoru. Ondje su životni uvjeti za sve zarobljenike bili jednako katastrofalni, pa ipak nisu svi snosili jednake posljedice. Frankl je shvatio: Iste životne situacije mogu se svladavati različito. Tako je bilo zarobljenika koji su brzo gubili hrabrost i uskoro podlegli teškim okolnostima života – drugi su pak, unatoč nečovječnim uvjetima zatočeništva, razvijali zadivljujuću snagu i preživjeli.

Odakle ta razlika? Zašto su jedni razvili novu snagu a drugi nisu? Naravno, bilo je zdravstvenih stanja, tjelesnih raspoloženja itd., uvijek različitih, ali to nije bilo dostatno kao tumačenje. Viktor Frankl je istraživao ovo pitanje. Pritom je ustanovio da su oni, koji svomu životu u koncentracijskome logoru više nisu mogli dati nikakav smisao, bili puno brže obeshrabreni i jedva još mogli razviti snagu otpora. Drugi pak, koji su čak i u ovoj životnoj situaciji prepoznavali smisao, mogli su bolje odolijevati protivštinama. Smisao, kako god izgledao, odnosno cilj prema kojemu su živjeli, davao im je snagu.

Polazeći od ovoga iskustva razvio je Viktor Frankl nov oblik terapije: logoterapiju – ozdravljenje spoznajom smisla. Smisao daje životu jasno usmjerenje. Lakše je moguće razlikovati važno od nevažnoga. Tko svoj pogled usmjeri na cilj i taj cilj slijedi, njegov život dobiva pravocrtnost i snagu.

Jedan pogled u fiziku može to zorno pokazati: neizravno svjetlo, kad primjerice obasja strop sobe, ima malo snage. Ali ako se svjetlo povećavajućom lećom poveže u snopove, ima znatno više snage. Na ovaj način moguće je sunčanim zrakama zapaliti čak travu ili papir. I ako se svjetlo još dalje veže u snopove, siječe ono kao laserska zraka čak debeli čelik.

Smisao nosi u sebi veliku snagu. Ona stavlja život u pokret. Njemačka riječ „Sinn“, smisao, prema jezičnome korijenu glasi: „uzeti pravac, ići, putovati, voziti, planirati“. Pogled na veliki „Za što“, na smisao i cilj našega života hoće nas dovesti u pokret. Mi hoćemo, primamljeni velikim ciljem, dati se na put i radosno i sa snagom poduzeti korake u ovome smjeru.

Postaviti pravo pitanje

Kako može čovjek pronaći smisao svoga života? Ovdje je važno postaviti pravo pitanje. Jer smisao se otvara. Smisao nam dolazi ususret. To je doduše danas jedva više u svijesti kao što pokazuje „moderna“ izreka: „To čini smisao!“ Jer smisao nije moguće „načiniti“. Smisao ima uvijek „karakter dara“. Stoga se traži naša otvorenost.

U potrazi za smislom potrebno je pogledati iznad sebe. A mnogi ljudi postavljaju pitanja koja su doduše ispravna i korisna, ali s kojima se vrte samo oko samih sebe:

- Što hoću **ja** postati?
- Koje ciljeve i snove **ja** imam?
- Kako si **ja** zamišljam sretan život?

Iskreno slijediti ova pitanja može nam dati da spoznamo puno korisnoga i pravoga. Pa ipak postoji velika opasnost, naime kratkovidnost! Jer polazište i obzor svih ovih pitanja i razmišljanja jest vlastiti Ja!

A polaziti od vlastitoga Ja znači započeti na krivome kraju. Jer vlastito ja ne tvori početak – nitko nije sama sebe načinio! Zato nitko sam od sebe ne može ni reći za što je stvoren. Jer mi svoj život zahvaljujemo nekome drugom. Bog je taj koji je nas ljude stvorio. Stoga može samo on reći za što nas je stvorio. Svaki drugi put kod kojega hoćemo spoznati smisao polazeći od samih sebe i od svojih vlastitih predodžbi, vodi u ograničavanje, možda čak i u slijepu ulicu.

Pripustiti širenje obzora

Kod potrage za smislom vlastitoga života radi se o pitanju na koje, polazeći od samih sebe, ne možemo odgovoriti. Utoliko smo ovdje izazvani dati da se naš obzor proširi. Tu nam kao primjer može poslužiti Abraham. Taj se još u dobi od 75 godina dao pozvati na nov put. Bog je obećao učiniti iz njega velik narod. Ali godine su prolazile, a od vlastitoga sina nije se vidjelo ništa.

Abraham tada započinje sumnjati u Boga i njegovo obećanje. „Možeš li meni, starcu s više od 90 godina i ženi koja je odavno prešla godine rađanja, uistinu još uvijek darovati sina?“, pita on sjedeći u svome šatoru.

Zatim čitamo: „Izvede ga van i reče: 'Pogledaj na nebo i zvijezde prebroj ako ih možeš prebrojiti.' A onda doda: 'Toliko će biti tvoje potomstvo'“ (Post 15,5). Bog je izveo Abrahama iz šatora, iz uskoće

njegova razmišljanja i kopkanja, iz uskoće ljudski načinivoga: „Pogledaj prema nebu i prebroji milijune zvijezda. Prebroji ih! Pogledaj na silne dimenzije stvorenja. Pogledaj i vjeruj velikoj tajni *u* i *iza* svemira!“ Abraham je pogledao i povjerovao.

Sada Te pozivam da urasteš u ovaj stav Abrahama, u stav otvorenosti, u stav divljenja. Stoga Te molim i hrabrim da se iznutra otvoriš poruci koju si čuo/la.

Priušti sebi za to mirno dostatno vremena. Tek kad osjetiš da si opet otvoren za novo, vrijeme je da nastaviš započeti put.

Na ovome putu ćemo zatim pitati najprije za temelj na kojemu stojimo.

Stvoreni iz ljubavi

U spisima svetoga Augustina (354.-430.) nalazi se sljedeća misao: Da se nezamislivim događajem sve Biblije – osim jedne jedine – unište, da se nadalje u ovoj Bibliji sve stranice potpuno raspadnu i postanu nečitljive – osim jedne jedine određene stranice i da ta jedina stranica bude tako zgužvana, izgorjela ili uprljana da se mogu pročitati samo tri riječi, naime riječi iz Prve Ivanove poslanice: „Bog je ljubav“ (1 Iv 4,8b) – čitava Biblija bila bi tada spašena!

„Bog je ljubav“ – ova istina temelj je čitave kršćanske vjere. „Bog je ljubav“, ovaj izričaj daje naposljetku odgovor na sva naša pitanja. Tako postoji odgovor i na pitanje: „Iz čega živim?“ A taj odgovor glasi: „Iz ljubavi!“

Bog, prazvor i središte svega što postoji, jest ljubav. On, Trojedini, u sebi je ljubeća zajednica: Otac ljubi Sina, Sin ljubi Oca – a ovaj silni i nezamislivi vez ljubavi između Oca i Sina jest sama božanska osoba: Duh Sveti.

Tako je Trojedini Bog u sebi zajednica ljubavi, živa razmjena, radost, ljepota, slava, nezamisliva sreća. Bog je u sebi neizmijerna rijeka ljubavi: od Oca k Sinu, od Sina k Ocu, a ovo u Duhu Svetom. Odvijeku slavi Bog svečanost uvijek nove uzajamne radosti.

Bog je u sebi savršena sreća, igra dovršene ljubavi, pa ipak je stvorio čovjeka! Zašto? Čemu? Ne – da bi Bog bio još sretniji. Ne – nas hoće učiniti sretnima, zato nas je stvorio! Hoće nas obdariti svojom ljubavlju i mi sami trebamo po ovome daru postati sposobni za ljubav. Nama i našem životu to daje smisao, cilj i ispunjenje. Jer Bog nas je stvorio usmjerivši nas prema cilju: Da bismo imali dijela i sudjelovali u božanskoj igri njegove ljubavi. Bog nas je stvorio da bismo bili oni koji ljube i s njime ljubili – za svu vječnost!

Božja radost

Najdublji razlog zbog čega nam je Bog darovao život jest Božja radost. Bog svoju sreću, svoju ljubav želi darivati dalje svojim

stvorenjima. On želi druga stvorenja ljubiti i usrećivati. Tako vrijedi za svakoga čovjeka: „Bog hoće ljubiti i usrećiti mene, i to kroz svu vječnost. Ovo je najdublji razlog moje egzistencije: Bog hoće *mene* – *upravo mene* učiniti sretnim za svu vječnost.“

Ovo Božje obećanje nama ljudima prenio nam je prorok Jeremija ovako: „Vječnom ljubavlju te ljubljah“ (Jer 31,3). Ovo obećanje „vječnom ljubavlju“ znači za svakoga čovjeka: Gledano polazeći od Boga ja sam uvijek savršen i od Boga potpuno željen. Moj život je obuhvaćen vječnom rijekom ljubavi. Moje začće izazvalo je radost kod Boga: „Lijepo je da si ti, Sonja, Petre... tu. Jako sam sretan da te sada mogu ljubiti i obdarivati vječno.“ Da – mi smo Bogu toliko vrijedni, da hoće čitavu vječnost provesti s nama.

Bog hoće biti naš najbolji prijatelj! Prorok Izaija izražava ovu Božju radost ovako: „Kao što se zaručnik raduje zaručnici, tvoj Bog će se tebi radovati“ (Iz 62,5). Bog „*se raduje – tebi*“. Jednostavno tako! On se raduje! I kao najbolji prijatelj hoće nam uvijek dati samo ono što služi našem spasenju i što nam uistinu čini dobro!

Sunce kao prispodoba

„Božja ljubav je kao sunce“, stih je jedne pjesme. Za svetoga Franju (1182.-1226.) bilo je zemaljsko sunce povlaštena slika da opiše Božju ljubav. Sunce – nama iz dana u dan vidljivo i opipljivo – nadilazi svojom veličinom našu sposobnost zamišljaja.

Već kod promatranja Mjeseca nailazimo kod naše sposobnosti zamišljaja na naše granice: Tko si može zamisliti odmak od 384.405 kilometara? Toliko je Mjesec udaljen od nas! Pa ako nam se već ovaj broj čini „neizmjerljivim“ – tada je tek pravo „neizmjerljiv“ promjer Sunca! On iznosi četverostruki odmak Mjeseca od Zemlje, naime 1,392.000 kilometara. Nezamislivo!

Naša Zemlja, koja je za nas tako velika i čudesna, nalazi više od 1,400.000 puta mjesto u Suncu. Takvu si veličinu više ne možemo zamisliti. Ovdje je moguće samo još apstraktno računanje odnosno potresno divljenje, jer takve nas dimenzije jednostavno nadilaze! Pa

ipak su realnost. Ipak su istina!

Slično je i s nezamislivom Božjom ljubavlju: I ona je realnost. I ona je istina – pa ipak nadilazi sve naše predodžbe. Kao što naša Zemlja sa svom svojom ljepotom, ali i sa svom tamom, ima više od 1,400.000 puta mjesta u Suncu, tako je i naš život sa svim svijetlim i tamnim, punim nade i apsurdnim milijun puta obuhvaćen vječnom Božjom ljubavlju. Njegova ljubav nadilazi sve naše ne znam kako velike predodžbe o njoj.

Bolna granica

Ali ljubav je uvijek povezana i s bolju. Poznajemo to na međuljudskome području: Tu su primjerice roditelji ispunjeni dubokom ljubavlju prema svome djetetu i žele sve učiniti da bi ono imalo ispunjen život. Tako oni potpomažu ovo dijete, gdje god je to moguće, pokušavaju ga sačuvati od štete, žele mu omogućiti dobru izobrazbu. Darivaju mu svoju ljubav – jednostavno, jer je ono njihovo dijete i njima toliko na srcu.

Ali onda moraju iskusiti da njihovo dijete ide posve drugim putevima – putevima koji mu škode. Moraju doživjeti da se odvraća od njih, da im okreće leđa i daje razumjeti: „Ne želim vašu ljubav, i ne trebam ju.“ To u najdubljoj nutрини pogađa i vrijeđa. Nanosi neizrecivu bol i čini istodobno nemoćnim.

Upravo je to Božja bol. Bog nas je stvorio iz ljubavi i za ljubav. Ali mi ljudi se zatvaramo. Uvijek iznova govorimo: „Ne! Neću i ne trebam!“

Ovdje je Bog stvarno „nemoćan“! Jer On, Svemogući i Sveljubeći, poštuje čovjekovu slobodu. Tako čovjek može postaviti granicu. Bog na tu granicu pazi i poštuje ju. On svoju ljubav ne nameće. Ne primorava nas. Ali i ne prestaje ljubiti nas! Takav je Bog: ljubi uvijek i ljubi „unatoč“!

Bog ipak ne može svojom ljubavlju ući u naš život ako ga mi svojim „Ne!“ bolno u tome spriječimo. Mi smo takvim Ne u srcu nalik dragocjenoj praznoj staklenoj posudi, koja okrenuta naopako – dnom prema gore – stoji na stolu. Ova staklenka ne može u sebe

primiti ni dragocjeno vino ni najbolji sok. Pokuša li se u nju uliti vino ili sok, dobra tekućina prolila bi se izvan staklenke.

Često smo nalik tako zatvorenoj staklenki. U srcu – više ili manje svjesno – imamo neku vrstu otpora prema Božjoj ljubavi. A taj otpor čini da Bogu okrenemo leđa. Mi se odupiremo njegovoj ljubavi, njegovu vodstvu – naposljetku onomu što za život najviše trebamo. U tome otporu iskusujemo nešto od tajne zla.

Taj otpor biva hranjen lošim životnim iskustvima koja ne možemo srediti. Jer bolna iskustva, razočaranja, povrjede i još puno toga čine nas krajnje nesigurnima. Daju nam sumnjati u Božju ljubav i izazivaju nepovjerenje i strah. Dovode – često nesvjesno – do nutarnje pobune i neke vrste ustanka: „To s Božjom ljubavlju ipak ne može biti istina. Moja iskustva govore potpuno suprotno!“ Tada brzo napreduju cinizam i ogorčenost.

Takvi – često duboki nutarnji – otpori i suzdržanosti mogu se temeljiti na negativnim zauzetim stavovima ili njima biti pojačani. Upravo ljudima koji ne mogu prihvatiti sami sebe, bude teško i s Božjom ljubavlju: „Ne volim sama sebe. Drugi ljudi me ne vole. Kako će me onda voljeti Bog!?“

Bolna životna iskustva lako dovode i do neke vrste „stava prkosa“. Time se hoće zaštititi od mogućih novih povrjeda. Tada sebi brzo kažem: „Ne želim ovisiti o ljubavi! Pobrinit ću se sam za sebe – tada sam siguran!“

U ovome stavu raste otpor i protiv Boga: „Ne, ne mogu vjerovati Bogu. On se ne treba za mene brinuti – to ću odraditi sam. Fućka mi se na 'njegovu ljubav'. Radije idem do dna nego da se upustim u Boga i molim ga za pomoć!“

Poziv na život

U svim ovim oblicima uskraćivanja nalik smo staklenki koja stoji s otvorom prema dolje. Ona ne može ništa u sebe primiti. I kao što staklenka mora biti najprije okrenuta da bi se u nju stavio dragocjeni sok, tako je i s nama: I mi trebamo „obraćenje“, moramo se „iznutra okrenuti“ da bi Božja ljubav mogla do nas doprijeti.

„Iznutra se okrenuti“ da bi me Božja ljubav mogla ispuniti, znači: „Odlučujem se sebe i svoj život otvoriti tebi, Bože moj. Tebi hoću vjerovati. U tebe se pouzdati. Sve oblike otpora, moja negativna iskustva, moje strahove, moju nevjeru, sve pobune, sve negativno zauzete stavove ... hoću staviti preda te i tebi dati.“

Takvo otvaranje nije lako. Ono je u pravilu povezano s bolju. I – u nama se mogu javiti strahovi koji u vlasti čvrsto drže poznate i poudane modele života.

Obraćanje je s jedne strane načelna životna odluka, s druge pak strane proces za koji se moramo odlučiti uvijek nanovo: „Odlučujem, Bože, tebi vjerovati, u tebe se pouzdati. Hoću ti se otvoriti, premda toliko toga ne razumijem i premda se puno toga u meni odupire. Ipak se odlučujem za to – svojom voljom i svojim razumom.“

Gdje sja „sunce“

Odluka otvoriti se Bogu, božanskomu suncu u našem životu, sadrži istodobno odluku početi na ono „mjesto“ gdje sunce najjasnije, najtoplije i najljepše sja – naime k Isusu Kristu. Jer Bog nam u svome Sinu Isusu Kristu dariva puninu svoje ljubavi. „U ovom se očitova ljubav Božja u nama: Bog Sina svoga jedinorođenoga posla u svijet da živimo po njemu“ (1 Iv 4,9). „Po njemu živimo“, to su odlučujuće riječi!

Jer mi ne živimo iz vlastite snage, nego po njemu, Isusu Kristu. Po njemu oživljavamo. Po njemu primamo ozdravljenje i oslobođenje. Po njemu u naš život dolazi Božja radost.

Sada Te ponovno pozivam na vrijeme razmišljanja. Pusti da poruka na Tebe djeluje.

Osluhni i u svoju životnu povijest. Mirno slijedi svoje misli i osjećaje koji se javljaju. O svemu što Te zaokuplja možeš razgovarati s Isusom. Njemu smiješ reći sve, i svoju nevolju, svoje dvojbe, svoju srdžbu... ali i svoju posve duboku čežnju.

Kad se ljudi otvore Bogu i dopuste da Božje zrake ljubavi zasjaju u njihov život, tada to ne ostaje bez učinka. Kako Božja ljubav dovodi ljude „do poleta“ i može njihovu životu dati dinamiku, smisao i cilj, pobliže ćemo razmatrati u nastavku. Na temelju četiri vidika okrenut ćemo se pitanju o smislu i cilju života.

Prvi vidik glasi:

Živjeti kao član Božjega naroda

Pozvan u zajednicu

Kad se rodi dijete, ono je automatski dio obitelji čovječanstva i najčešće član konkretne obitelji koja će ga hraniti i za nj se brinuti. Upravo se na bespomoćnome novorođenčetu daje prepoznati koliko mi ljudi ovisimo jedni o drugima. Odnos i zajednica spadaju u naše čovječstvo – a time i potreba za time da budemo ljubljeni i da sami i drugima pokažemo svoju ljubav.

Za ovim praljudskim vidikom odnosa poseže i Isus: Tako je on od početka ljude pozivao ne samo u osobni odnos s njime, nego i u zajednicu – naime u krug učenika.

Ova dvostruka dinamika odnosa – doći u odnos s Isusom i međusobno – ponovila se zatim na Duhove: djelovanjem Duha Svetoga obratilo se tri tisuće ljudi i počeli se susretati u malim zajednicama.

Ovaj model slijedio je i Pavao na svojim misijskim putovanjima: navještao je evanđelje i osnivao male zajednice. I ta se dinamika nastavlja sve do danas: Kad se neki čovjek svjesno otvori Kristu i Božjoj ljubavi, on je time istodobno povezan i sa svima onima koji su ovaj korak isto tako učinili, čine ili će činiti.

Zajednica spada u ljudski život, a tek pravo u kršćanski život, jer Božja ljubav s kojom se susrećemo u Isusu Kristu nikada nije privatna stvar. Obratno: upravo Božja ljubav i duboki odnos pojedinca prema njemu jest vez koji sve dovodi skupa i skupa drži. Pavao ovo opisuje slikom: On govori o organizmu, o tijelu. Svatko od nas je jedan ud na ovome tijelu, čija glava je sam Isus Krist. Svatko tko ispovijeda Isusa Krista, postao je ud na njegovu tijelu i pripada „Božjemu narodu“.

Mi kršćani usađeni smo u Isusovo Tijelo, to znači u Crkvu. Riječ „Crkva“ polazeći od svoga grčkog podrijetla znači „pripadati Gospodinu“. Tu postaje najdublja bit Crkve jasna. Crkva nije neki „oblik organizacije“, nego „oblik odnosa“ – naime zajednica svih koji „pripadaju Gospodinu“. I to diljem svijeta, kao što govori izvorno značenje riječi „katolički“.

Aktivno su-nositi

Načelno krštenjem – a još „konkretnije“ kad smo se kao odrasli (nanovo) otvorili Božjoj ljubavi i osobi Isusa Krista – pripadamo ne samo posve općenito „Crkvi“, nego i konkretnoj zajednici (župi) jednoga mjesta.

Kao udovi Crkve i članovi naše zajednice mi smo više nego „posjetitelji“. Posjetitelji dođu i odu, oni „ne pripadaju ovamo“. I: Oni odabiru ono što njima najviše govori. Jedno uzimaju ovdje, drugo ondje.

Članovi pak imaju jedno drugo shvaćanje sebe. Oni se osjećaju pripadajućima, stoga aktivno surađuju, preuzimaju odgovornost i poistovjećuju se sa zajednicom. Članovi znaju: Pripadanje skupa pokazuje se ne u lijepim riječima ili u oslovljavajućim predodžbama o idealnome zajedničkom životu, nego u konkretno življenoj ljubavi prema konkretnome čovjeku i konkretnoj zajednici. Kao udovima Kristova Tijela „upisana nam je u tijelo“ briga za sve druge udove.

Bog hoće da živimo zajednicu i posve konkretno ljubimo ljude s kojima imamo posla. Njima trebamo postati „bližnji“. Preko pedeset puta se u Novome zavjetu rabe riječi „jedni druge“, „skupa“, „jedni za druge“: ljubiti jedni druge, moliti jedni za druge, hrabriti jedni druge, opominjati jedni druge, služiti jedni drugima, jedni druge poučavati, jedni druge prihvaćati, poštivati jedni druge, nositi teret jedni s drugima, oprostiti jedni drugima, jedni drugima se pokoravati, predati se jedni drugima i još puno više je tu navedeno. Tako konkretno shvaća Biblija to jedni za druge i jedni s drugima u zajednici.

Investirati vrijeme

Vrijeme je krajnje dragocjeno dobro, jer je ograničeno. Bogatstvo se daje umnožiti, ali naše vrijeme ne! Ne možemo postići više vremena. Kad jedni drugima darivamo vrijeme, dajemo nešto od svoga života. Stoga je vrijeme dragocjen dar.

Biti tu skupa i jedni za druge „stoji vremena“, a time nešto i od

naše osobe. Jer kod zajednice se radi o susretu, o odnosu, o ti. Ako toga nismo svjesni, može brzo doći do problema u sporazumijevanju. Tako se poneki otac obitelji već žalio: „Ne razumijem svoju ženu i svoju djecu. Zbrinjavam ih svime što trebaju. Radim za njih da bi se sve njihove želje ispunile. Što bi još više htjeli?“

Ovdje postaje jasno: U zajednici se ne radi o stvarima koje je moguće kupiti, nego o susretu. Tako bi se ovome ocu obitelji moglo odgovoriti: „Oni hoće tebe – da si jednostavno tu! Ti, tvoje oči, tvoje uši, tvoje vrijeme, tvoja nepodijeljena pozornost – sve to nije moguće ničim nadomjestiti.“ Tako je to: Mi ljudi naposljetku čeznemo ne za tek nečim materijalnim, nego za ljubećom naklonošću i nepodijeljenom pozornošću. Jer na ovaj način „govori“ nam naš „nasuprotnik“: Cijenim te toliko da ti dajem nešto jako vrijedno: svoje vrijeme.“

Naučiti ljubiti

Mi ljudi čeznemo za ljubavlju – i to na dvojak način: sami želimo biti poštovani i ljubljeni, i želimo i sa svoje strane izražavati ljubav prema drugim ljudima. Primati ljubav i darivati ljubav dalje, to našem životu daje smisao i cilj.

„Čemu živim?“ Prvi odgovor glasi: Da živim zajednicu, to znači, da jedni drugima dajemo dalje ljubav, koju smo od Boga primili. Kad ljubimo jedni druge i kad smo spremni, prihvatiti Božju ljubav i ljubav bližnjih, tada puštamo da Bog djeluje u nama i preko nas. Tada Bog postaje prisutan po našim riječima i gestama, i postaje jasno da „pripadamo Gospodinu“. Jer „Po tome će svi prepoznati da ste moji učenici ako se ljubite među sobom“ (Iv 13,35).

Mi stojimo u različitim zajednicama – u obitelji, u zvanju, u krugu prijatelja, u zajednici ... Kako se *sa*, odnosno *u* ovim zajednicama osjećaš? Unosiš li sebe rado ili više osjećaš težnju da budeš suzdržan/ai? Želiš li rado jače aktivno sudjelovati? Vidiš li tu mogućnosti?

Kako Ti je kad pomisliš na Crkvu, župnu zajednicu i drugo? Tražiš li i ovdje zajednicu? Želiš li ovdje (više) suoblikovati?

Može se isplatiti ostati pri ovim pitanjima. Priušti si za to vremena!

Sada ćemo pokušati promotriti svoj život iz Božjega kuta gledanja. Ovo vodi zatim do pitanja što Bog „sa mnom namjerava“, koji je u njegovim očima smisao i cilj našega života i što on u svojoj ljubavi hoće djelovati u našem životu.

Time dolazimo do drugoga vidika: Božja velika ljubav hoće našu veliku preobrazbu.

Postati ono što smo polazeći od Boga: sveti

Bio jednom jedan kipar koji je veliku gromadu mramora snažno obrađivao čekićem i dlijetom. Mali dječak to promatrao, ali je vidio samo male komadiće kamena kako padaju lijevo i desno. Nije ni slutio što se tu događa. Ali kad je dječak nekoliko tjedana kasnije ponovno došao u radionicu, ugledao je na svoje veliko divljenje moćna lava na mjestu gdje je ranije stajala gromada mramora. Uzbuden potrči dječak kiparu i kaže: „Recite mi, odakle ste znali da se u mramoru krije lav?“

Gromada mramora – a u njoj se skriva prekrasan lav! Ovo nas može dovesti do pitanja kao: Što se u nama zapravo krije? Nismo li i mi nalik velikoj neobrađenoj gromadi mramora, u kojoj je još uvijek skriveno ono pravo? Ne trebamo li i mi „kipara“, koji će s ljubavlju i umjetnički dati da bude vidljiva umjetnina koja smo zapravo mi? A kakva je ta umjetnina koja smo mi sami? Što je naša prava bit?

Slika i prilika Božja

Svaki čovjek je stvoren na Božju sliku i priliku: „*Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih*“ (Post 1,27). Prava se čovjekova bit sastoji u tome da budemo „Božja slika i prilika“ kao muško i žensko. Ovo vrijedi za svakoga – neovisno o njegovoj dobi, njegovu spolu, njegovoj rasi, njegovim duševnim i tjelesnim sposobnostima, njegovoj religiji...

Drukčije rečeno: Bog hoće dati da njegova vlastita ljepota, širina, šarolikost, ljubav, nježnost, milosrđe, slava itd. na uvijek jedinstven način zasja u svakome čovjeku – i to ne samo sada, nego za svu vječnost.

Sjene i otuđenje

U Božjim očima smo jedinstveni i dragocjeni – ali se višestruko ne doživljavamo takvima. Jer u nas ljude i u čitavo stvorenje ušla je razorna smetnja: zlo.

Budući da je nad nama tajna zla kao sjena, mi sebe često doživljavamo kao krhke, prljave i okaljane Božje slike i prilike. Budući da kod sebe vidimo prljavštinu, s njome često odbijamo i sami sebe, ne znajući da smo stvoreni kao krasne Božje slike i prilike. Na sličan smo način često skloni postupati i s našim bližnjima. Vidimo njihove mane i odbijamo ih. Tako nas mane, prljavština čine slijepima za našu ljepotu i ljepotu svakoga čovjeka. Našu slavu i slavu svakoga čovjeka više ne vidimo kao sliku i priliku Božju.

U ovome stanju je normalno da sami sebe često ne razumijemo. Doživljavamo sebe kao podijeljene, kao rastrgane, i u potrazi smo za našim vlastitim identitetom. Čeznemo za time da budemo potpuno dobri. Želimo moći istinski ljubiti. U najdubljim dubinama čeznemo za time da budemo potpuno ono što smo u stvarnosti: Božja slika i prilika – preplavljeni i prožeti njegovom univerzalnom ljubavlju.

Istodobno osjećamo u sebi ovu sjenu, ovu ograničenost i ovo zlo. Opažamo u sebi stvari koje radije u sebi ne bismo imali. Tako je jednom netko rekao: „Nikoga se ne plašim. Ali se plašim onoga što je duboko u meni.“ On je jasno u sebi osjetio kobnu tajnu otuđenja, zlo.

Kad smo nad samima sobom prestrašeni ili razočarani, tada osjećamo čežnju i goruću želju da budemo otkupljeni od te otuđenosti. I upravo je to Božji cilj s nama: On nas želi učiniti zdravima, istinitima, pravima, lijepima, skroz naskroz dobrima. On želi – da ostanemo u slici – kao kipar sve što sprječava i sve što nas otuđuje, od nas odstraniti, da bi ono pravo bilo vidljivo: Prava Božja slika i prilika! Bog nas hoće preobraziti u slavu svoga božanskog Sina.

Ali Bog ne djeluje samodopadno i automatski. Nego nas uključuje u svoje djelovanje. Stoga je potrebna naša odluka: Mi se možemo odlučiti za sjenu, za otuđenje i toga se čvrsto držati. Ali možemo reći i Da našem vlastitom određenju: da budemo Božja slika i prilika.

Odluka za vlastitu vječnu slavu

Ovaj Da vlastitom određenju događa se u više koraka: Najprije u načelnoj odluci više ne dopustiti da sjena i otuđenje ostave na nas dojam, nego da živimo ono što je Bog u nas položio. To znači: o sebi misliti visoko. Jer svatko smije sebi reći: „Ja sam u svojoj najnutarnijoj jezgri jedinstvena i krasna Božja slika i prilika. Bog je mene stvorio potpuno dobrim – moje bližnje također. Ali to također vrijedi i kad se u nama ugnijezdilo zlo. Na ovoj dubokoj istini hoću graditi!“

Kao što se svakoga jutra nanovo oblačimo i pripremamo za dan, tako trebamo pred očima imati i ovu našu pravu ljepotu. U vezi s ovim savjetuje nam i apostol Pavao: „*obučići novoga čovjeka, po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine*“ (Ef 4,24). Jer „*svi mi koji otkrivenim licem odrazujemo slavu Gospodnju, po Duhu se Gospodnjem preobražavamo u istu sliku – iz slave u slavu*“ (2 Kor 3,18).

„*Obučići novoga čovjeka, po Bogu stvorena...*“, ovaj nas poziv opominje da svaki dan nanovo pristanemo na naše postajanje novim. Jer Bog hoće kao kipar „raditi“ na nama i naše pravo biće učiniti vidljivim i dati da zasja. To je Božji cilj s nama.

Bogu dakle nije prvenstveno do toga da imamo komotan, ugodan i lijep zemaljski život, nego do toga da na vidjelo dođe naš pravi identitet: Da se preobrazimo i „suobličimo Kristu“. Jer Isus Krist je prava slika Božja. Stoga trebamo postati kao Isus: sveti, lijepi, pravi, istiniti, dobri, čisti i krasni.

Bog je zainteresiran prije svega za našu nutarnju ljepotu, za naše posvećenje, za našu vječnu slavu. Mi ljudi nemamo to uvijek tako u vidu. Katkada uzimamo za njegu našega tijela više vremena, truda i novca nego za našu dušu. Premda je njega vlastitoga tijela važna, moramo se uvijek iznova pitati: Jesu li mjerila postavljena ispravno? Jer samo ljepota našega srca, sposobnost ljubiti kao i naša svetost ostaju dovijeka.

Budući da Bog ima u vidu vječnu ljepotu, ponaša se prema nama kao kipar u pripovijesti: Mora se odstraniti i ovo i ono, ako mu to dopustimo. Naša svakodnevica je mjesto njegova djelovanja. On nas želi preobraziti preko svakodnevnih događaja našega života: stoga se naš život može odvijati bez zapreke i ugodno. Kao gromada mramora, moramo i mi biti „otesani i očišćeni“ da bismo rasli na zrelosti i svetosti.

Iz temelja promijeniti mišljenje

Bog hoće da se mijenjamo. Pritom se traži naše sudjelovanje. U pravilu nailazimo ovdje na sljedeću poteškoću: Mi to želimo – ali osjećaji se odupiru. Strah i nevoljkost nas koče. Tada je odlučujuće jasno imati pred očima: Preobrazba i promjena započinju u glavi. Naše razmišljanje određuje naše osjećanje, a naše osjećanje prožima naše djelovanje.

Zato govori Pavao: „*Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da možete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno*“ (Rim 12,2). Radi se o tome da se uvježbamo u „novo razmišljanje“, da postanemo sve više svjesni novoga stava i istodobno znamo: Osjećaji dolaze iza.

„Obnovite svoje razmišljanje“, to znači: Uzvišeno mislite o Bogu, uzvišeno mislite o samima sebi, uzvišeno mislite o svojim bližnjima. Sve gledati polazeći od Božje ljubavi, u tome se pokazuje „novo razmišljanje“. Biblija nas poziva uvijek iznova na „obraćenje“.

U Novome zavjetu za „obraćenje“ rabljena grčka riječ „metanoia“ znači „promjena mišljenja, iz temelja promijeniti mišljenje, misliti na nov način“. Obraćamo se ako promijenimo svoje mišljenje i prihvatimo Božje gledanje i misli o životu, o bližnjima, o nama samima, o grijehu, o budućnosti, o našoj konkretnoj situaciji. Tada se *preobrazujemo iz slave u slavu, po Duhu Gospodnjem*“. Božji Duh nas želi promijeniti, ozdraviti i učiniti dobrima.

Za ovaj put preobrazbe „rabi“ Bog događaje naše svakodnevice. Dva područja, na kojima i po kojima nas Božji Duh hoće promijeniti i posvetiti, promišljat ćemo u nastavku: naše postupanje s istinom i podnošenje žalosti i boli.

Preobrazba istinom

U svakodnevici često živimo onako kako „se“ živi. Tražimo po mogućnosti jednostavan put i pritom brzo ulazimo u manje kompromise. Ili jednostavno „funkcioniramo“. Tada ne živimo – svjesno ili nesvjesno – svoju vlastitu istinu, nego živimo u „poluistinama“. A poluistine su destruktivne i čine nas nesretnima. Istina je pak svijetla i jasna. Istina nam daje odahnuti, čisti atmosferu. Poznajemo to iz ponekoga međuljudskog susreta kad primjerice olakšano kažemo: „Konačno je to prošlo!“

Božji Duh, Duh istine, želi da polazeći od našega izvornog određenja koje je Bog htio, živimo veselo i ispunjeno. Stoga nas on hoće iznutra očistiti i promijeniti. Zato nam sve više i više pred oči stavlja našu vlastitu istinu. Spoznajom i priznanjem vlastite istine započinje put preobrazbe: „Takav sam. Takvi su moji osjećaji i moje misli. Ako sam potpuno iskren, moram priznati da pri mome činjenju nisu bili prisutni samo dobri motivi, nego i druga razmišljanja i misli, ne baš plemenite i lijepe kako sam prikazao.“ Ova spoznaja može postidjeti, ali je istodobno prvi korak u slavu Božju. To je korak u slobodu.

Isus govori: „*Istina će vas osloboditi*“ (Iv 8,32). Ali ovu slobodu u pravilu ne osjećamo tako brzo. Najprije će nam teško pasti vidjeti i prihvatiti neugodnu istinu o nama samima i našem životu. Jer tek to najprije boli. Stoga se javlja otpor. Agresije mogu u nama postati žive.

Ondje, gdje ljutito planemo i agresivno reagiramo, najčešće se pokazuje skrivena dimenzija naše egzistencijalne istine. Slijedimo li ovu istinu, ona oslobađa naše motive i pokazuje što je u našem životu još nezdravo i što nije u redu. Spoznati i prihvatiti vlastitu istinu a da sebe zbog toga ne osuđujemo, mijenja čovjeka. Istina „ponizuje“ i čini skromnim. Čini milosrdnijim. Ona nas može osloboditi i od pretjerane težnje za savršenošću.

Promjena trpljenjem i problemima

Nitko nije imun od boli i trpljenja. Nitko kroz život ne klizi bez problema. Život nudi puno lijepoga, ali od nas zahtijeva i svu silu problema i poteškoća. Svaki put kad je neki problem riješen, često nas već čeka sljedeći.

I premda su mnoge naše poteškoće i problemi načinjeni „u kućnoj radinosti“, On nas u njima ne ostavlja same. On „koristi“ upravo životne poteškoće koje ne možemo spriječiti da nas povede dalje. Pripušta boli i probleme, svako zatajenje i našu krivnju, da bismo na njima sazreli; i to u istini, jakosti, povjerenju, ljubavi, milosrđu, mudrosti. Ukratko: Mi trebamo urastati u Božju slavu.

U vezi s ovim jedna ohrabrujuća pripovijest: U pustinji, točnije na rubu jedne oaze stajala mlada palma – u najboljem rastu, izgledala je vrlo lijepo. Putem je prolazio Ben Sadok. Taj je bio toliko žučljiv u svome karakteru, da nije mogao vidjeti ništa zdrava i lijepa a da to ne upropasti. Srdila ga je naravno i ova krasna mlada palma i on uzme težak kamen i baci ga u krošnju mladoj palmi. Sa zlobnim smijehom ode nakon svoga „junačkoga čina“ dalje.

Mlada palma se stresla i pokušala zbaciti teret. Uzalud. Kamen je ostao u njezinoj krošnji. Tada se mlado stablo grčevito držalo dublje za tlo i oduprlo kamenom teretu. Puštala je svoje korijenje dublje u zemlju da je ono doprlo do skrivenih žila vode u oazi. I istodobno je digla kamen tako visoko da je krošnja sve nadvisila. Na nju više nije padala nikakva sjena. Voda iz dubine i sunčev žar iz visine dali su da mlado stablo izraste u kraljevsku palmu.

Nekoliko godina kasnije došao je Ben Sadok ponovno, da se raduje kržljivu stablu koje je upropastio. Uzalud ga je tražio. Tada je krasna velika palma spustila svoju krošnju, pokazala kamen i rekla: „Ben Sadok, moram ti zahvaliti, tvoj teret učinio me je jakim.“¹

Stablo palme ne bi naraslo do ove veličine, snage i ljepote i nikada ne bi pronašlo ovaj duboki izvor, da nije bilo ovoga zla tereta. Ovdje se pokazuje jedna tajna, jer: „To je vatra trpljenja, koja proizvodi zlato slave“ (Madame Guyon, mističarka).

Trpljenje može promijeniti. Ono može dati da se postane blag,

¹ Citirano prema: Kurt Bucher. Wegmarken, str. 71, Rex-Verlag. Luzern 1980.

dobrostitiv, snažan i svet. Ali trpljenje može i ogorčiti ako se protiv trpljenja pobunimo, ako se čvrsto držimo rogoborenja i pobune.

Čovjek koji je u svome razumu (a sve više i više i u svome srcu) shvatio da se u životu radi o promjeni sebe, o rastu i sposobnosti ljubiti, u konačnici o svetosti, postupno će manje težiti za time da se uvijek osjeća ugodno. Više će biti usmjeren na to da duhovno raste i sazrijeva.

Iz ovoga kuta gledanja bit će zatim – unatoč svim bolima i trpljenju – sve više moguće gledati na tjeskobe i kao na „put blagoslova“, dapače pozdraviti ih. Iz takva stava može Pavao reći: *„I ne samo to! Mi se dičimo i u nevoljama jer znamo: nevolja rađa postojanošću, postojanost prokušanošću, prokušanost nadom. Nada pak ne postiđuje. Ta ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan“* (Rim 5,3-5).

Bog u svojoj ljubavi slijedi u svemu i sa svime što doživljavamo, dobru namjeru. Ovo čak ondje gdje nam se nanosi zlo. Bog to pripušta – ne da nam naškodi, nego da nam pomogne u našem rastu. Zlo i svako trpljenje koje mi ljudi jedni drugima nanosimo, Bog „ugrađuje“ u plan ljubavi svoje božanske pedagogije.

Ova misao može najprije otuđiti – ali se ipak isplati pogledati u svoj vlastiti život i pitati: „Jesam li takvo što već iskusio? Kako me je Bog proveo kroz trpljenje? Jesam li na njemu sazeo?“

Božje djelovanje u teškim životnim situacijama (naknadno) spoznati može ohrabriti na povjerenje, ali i sadašnje protivštine gledati u novome svjetlu. Čak i više: U pogledu na krasan cilj prema kojemu nas Bog hoće izvesti, može u nama rasti gorčina da prihvatimo vlastitu istinu kao i tjeskobe i probleme života.

Bog u svojoj velikoj ljubavi hoće ne samo preobraziti našu nutrinu, nego nas hoće i osposobiti i dovesti dotle da njegovu ljubav ponesemo u svijet. To postaje jasno u ovome trećem vidiku:

Služiti s mojim darovima

Bog je svakomu svojem stvorenju dao određene sposobnosti. Tako neke životinje mogu trčati, druge plivati, druge opet kopati jame ili mogu letjeti. Svakoj životinji je unutar sveukupnoga stvorenja namijenjena određena uloga i svaka je u skladu s time opremljena sposobnostima.

Slično je i s nama ljudima. I svaki je čovjek od Boga na različit način „nadaren“, i povrh toga svojim genskim nadarenostima, svojim odgojem, čitavom svojom poviješću... jedinstveno oblikovan. Bog nas je opremio darovima i sposobnostima, dao nam je rasti i sazrijevati, da bismo u njegovu planu zauzeli određeno mjesto i ispunili svoju specifičnu zadaću.

Kad arhitekt planira novu zgradu, najprije pita: „Čemu ona treba služiti? Kako će ju se koristiti?“ Namjeravana funkcija određuje zatim oblik zgrade. Prije nego nas je stvorio Bog je vidio kojemu cilju će nas voditi i za koju smo zadaću prema njegovim predodžbama ovdje na ovoj zemlji pozvani. Bog je svakomu od nas predvidio određenu službu i na nju pozvao. On hoće preko nas i s nama djelovati u ovaj svijet.

Tako je Bog i Isusu *u i za* ovaj svijet povjerio jedno poslanje. I Isus je svoje poslanje prihvatio i savršeno ispunio. Tako se on moli Bogu, svomu Ocu: „*Ja tebe proslavih na zemlji dovršivši djelo koje si mi dao izvršiti*“ (Iv 17,4).

Smjeti supomagati

Ne samo Isusu, svima nam je povjerena jedna zadaća. Pavao to izražava ovako: „*Njegovo smo djelo, stvoreni u Kristu Isusu za dobra djela, koja Bog unaprijed pripravi da u njima živimo*“ (Ev 2,10).

Svatko od nas ima u Božjemu velikom planu mjesto i poziv. To svakomu pojedinom ljudskom životu daje jedinstveno značenje. Jer dar je smjeti supomagati. Stoga se u jednoj zajednici u Kini nove vjernike pozdravlja sljedećim riječima: „Isus sada ima novi par očiju da njima gleda, nove uši da njima čuje, nove ruke da njima pomaže i novo srce da bi njime ljubio druge.“

Majka Terezija je jednom rekla: „Svet stil života sastoji se u tome da Božji posao činimo sa smiješkom.“ To znači: Bog svakoga od nas treba svaki dan. Pa i kad su to „samo“ male svakodnevne stvari: Bog nas treba. Na nama je hoćemo li se upustiti u to što Bog s nama namjerava. Jer mi odabiremo kako ćemo provesti svoj život.

Svatko predaje svoj život za nešto. Svatko se sam za to odlučuje: Odlučuje li se za karijeru, trgovinu, sport, hobi, konje, slavu i bogatstvo, puno toga na kraju više neće imati nikakva značenja. Splasnut će i nestati kao što će se i naše zemaljsko tijelo na kraju raspasti.

Put do pravoga i trajnog značenja zove se služenje. Služenjem otkrivamo pravi smisao svoga života. William James kaže: „Najbolje je svoj život založiti za nešto što će ga nadživjeti.“

Služimo li na pravome mjestu, služenje nam čini radost. Ovo čak i onda kad naiđemo na svoje granice. Mi i tada u sebi otkrivamo duboko zadovoljstvo. Bog želi da naše služenje čini radost i u najdubljoj nutrini nas hrani.

„*Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla i dovršiti djelo njegovo*“ (Iv 4,34). Služenje hrani Isusa u najdubljoj nutrini. Ono mu je neiscrpiv izvor životne energije. Dariva mu radost.

Ubojica radosti

Ta radost se može izgubiti ako sebe uspoređujemo s drugima. Uvijek ćemo naći nekoga tko može nešto bolje. To pak često dovodi do frustracije ili zavisti. Ali može nastupiti i suprotno: Mi se

osjećamo boljima nego drugi. To za posljedicu ima oholost i umišljenost.

Radost može propasti i ako se orijentiramo prema očekivanjima drugih, a ne živimo ono što nam je u najdubljoj nutrini naloženo. Taj nutarnji nalog čini radost, čak i kad nas posve izazove! I sjetimo se dalje: Pravo služenje ima samo jednoga gledatelja: Boga. Mi služimo njemu, jer ga hoćemo razveseliti.

I konkurencija i kritika mogu nam ugrabiti radost. Suparničko razmišljanje – kakvo god bilo – među Božjim službenicama i slugama zapravo je nelogično. Jer ne možemo biti suparnici, budući da imamo zajednički cilj: da Bog bude hvaljen i proslavljen! Radi se o njegovoj časti, ne o našem sjaju! *„Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima“* (Mt 5,16).

Tko u nutarnjemu zadovoljstvu i čitavim srcem vrši svoje služenje, jednostavno nema ni potrebu, a ni vremena da neprestano gleda na ono što čine drugi. Tko radi angažirano, nema vremena za gundanje i zanovijetanje, za govorkanje i ogovaranje drugih.

Hrabrenje i bodrenje

Kritika nije uvijek negativna – naprotiv: ima situacija gdje je pravo služenje ljubavi kad kritiziramo izgrađujuće. Potrebna je odvažnost osobi od autoriteta reći: „Čujte, to što ovdje hoćete učiniti, ne smatram da je u redu. Preporučio bih vam jedan drugi put.“

Izgrađujuća kritika je pravo služenje ljubavi. Kad vidimo da jedna naša sestra ili brat čini nešto što njega samoga, a možda i druge vrijeđa, tada je jednostavno neljubazno u vezi s time šutjeti. Postajemo sukrivci štete koja time nastaje.

Neljubazna pak kritika može sapeti. Zato jedna ohrabrujuća pripovijest za kritizirane: Jednom naprednom duhu kojega je česta kritika obeshrabrila, reče učitelj: „Poslušaj riječi kritičara. On odaje ono što tvoji prijatelji od tebe skrivaju.“ Ali i reče: „Ne daj da te to što kritičar govori učini malodušnim. Nikada u čast kritičaru nije

podignut spomenik, ali kritiziranima jest.“

U ovome stavu može nas kritika dovesti dalje. U njoj je uvijek skrivena i prilika. I nikada ne zaboravimo: I Isus je bio kritiziran, i još kako!

Odvažnost za služenje

„Služiti – to neke ljude podsjeća na pokornost, na napuštanje samoga sebe, možda i na ropsko služenje. Ali ovdje se ne misli na to – naprotiv. Čovjek koji služi svojim srcem zna za svoju vlastitu vrijednost, za svoje darove i svoje jedinstveno dostojanstvo.

Stoga hrabri Petar: „*Jedni druge poslužujte – svatko po primljenu daru*“ (1 Pt4,10). I za Isusa je služenje put do prave veličine: „*Tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj!*“ (Mk 10,43)

Poznati liječnik i teolog Albert Schweizer (1875.-1965.) govori čak o sreći služenja: „Jedino istinski sretni ljudi su oni koji su naučili služiti.“ On zna iz iskustva da oni ljudi koji svoje darove zalažu vesela srca, kao posljedicu u sebi opažaju duboku nutarnju sreću. Otkrivaju kako ih smisao života hrani i oživljuje.

Jedna vesela razglednica pokazuje malo dijete koje ponosno i radosno nosi težak vrč i govori: „Bog treba ne samo velike ljude, nego i mene!“

Možeš li radost i ponos ovoga djeteta primijeniti i na sama sebe? Poznaješ li mjesto, ljude, zadatke, gdje se upravo Tebe tražilo – Tebe u Tvojim jedinstvenosti, Tebe s Tvojim specifičnim darovima i svojstvima?

Priušti sebi vremena ... Priušti si vremena i učini istodobno kao i onaj kopač blaga: On ostaje pri tome, kopa i kopa neumorno – i na kiši i na vjetru i uza sve otpore. Ostanite pri tome jer možete za sebe i svoj život otkriti usrećujuće blago.

„Čemu smo na svijetu?“, glasi prvo pitanje u prijašnjemu školskom katekizmu. „Čemu živim? Što je smisao moga života? Kako doći do dublje radosti i ispunjenja? Što je s trpljenjem i konfliktnim

situacijama?“, ovim pitanjima smo se do sada bavili u ovoj našoj knjižici.

Ali tu ima još nešto: Ljudi koji su nečim ispunjeni i oduševljeni, zaraze svojim oduševljenjem druge ljude.

Bog je i to „ugradio“ u svoj veliki plan. Jer njegova ljubav hoće djelovati zarazno, zahvatiti i oduševiti ljude. Božja ljubav dolazi na cilj tek onda kad se svi ljudi otvore njegovoj ljubavi i upoznaju Boga kao veliki usrećujući TI njihova osobnog života.

O tome govori četvrti vidik i navodi nam ujedno smislom ispunjenu zadaću:

Prenositi evanđelje

Papa Pavao VI. je 1975. u jednoj okružnici iznio što se događa kad čovjek postane živi kršćanin: „Naposlijetku, čovjek koji je evangeliziran, sam počinje evangelizirati. To je provjera istinitosti, kamen kušnje u evangelizaciji: nemoguće je i zamisliti da je netko Riječ prihvatio i predao se Kraljevstvu, a da sam sa svoje strane ne počne svjedočiti i naviještati“².

Čovjek koji je za sebe i svoj život otkrio Božju riječ, pripovijedat će o tome drugima i to „sam od sebe“ jer ga to primorava iznutra. On ne može drukčije nego radosno prenositi ono što ga toliko ispunja i usrećuje.

Pripraviti nadu

Prije nekoga vremena, kad sam ja (Leo Tanner) bio upravo na putu u automobilu, čuo sam u službenim vijestima Švicarskoga radija DRS 1 rezultat jednoga istraživanja. U njemu je stajalo da više ljudi diljem svijeta umire od suicida nego u ratu i od zločinâ. Da je suicid kod mladih ljudi (na Zapadu) čak najčešći uzrok smrti. Toliko ova vijest. A što je uzrok suicida ako ne beznađe?!

² EN, 24

Beznađe, osjećaj besmisla, nutarnja praznina između ostaloga obilježavaju i pritišću mnoge ljude naše zapadne civilizacije. Mi kršćanke i kršćani poznajemo na ovu situaciju nosiv odgovor: Evanđelje, „radosna vijest“, poruka nade. Papa Ivan Pavao II. piše u Apostolskoj pobudnici „Ecclesia in Europa“ između ostaloga: „Tebi je darovana nada da ju u svako vrijeme i na svakome mjestu radosno prenosiš dalje. Navještaj Isusa koji je evanđelje nade, neka dakle bude tvoja dika i opravdanje tvoga života.“

Bog polaže svoju nadu u nas. I to posve konkretno: Ima ljudi do kojih možete doprijeti samo vi, drage čitateljice, dragi čitatelji, koje samo vi možete dovesti do izvora nade. Ovdje je svatko od nas posve osobno pozvan i stavljen u služenje. Postanemo li otvoreni, pažljivi i tankoćutni za ljude oko nas u njihovu životu, otkrit ćemo mogućnosti gdje i kako možemo donijeti poruku nade. A možda posluži i moliti za jasnoću: „Bože, koje ljude si postavio u moj život da bih ih ja doveo k tebi? Koji sljedeći koraci u tome pomažu?“

Upravo ovaj četvrti vidik pokazuje da za posve određene ljude imamo poseban poziv. Možda je ova misao za Tebe ponajprije tek posve nova – možda Te u prvome trenutku i plaši. Možda je potrebno neko vrijeme da pripustiš misao: „Ja snosim odgovornost – i to prema posve određenim ljudima.“

Bog hoće ljude upoznati sa svojom ljubavlju – i to preko nas. Otuda poziv pitati se: „Jesam li spreman prenositi evanđelje dalje?“ Možda sada ili kasnije otkriješ u sebi želju: „Da, želim to! To bi me veselilo.“ Ostavite si vremena – neka to slobodno potraje neko vrijeme dok se u Tebi javi takva čežnja.

Zatim bi se jedan od sljedećih koraka mogao sastojati u tome da zamoliš Duha Svetoga da Ti pokaže ljude za koje imaš taj poseban poziv.

Zaključne misli

Bog je svakomu od nas povjerio jako dragocjen dar: život. Naš život je najveći i najdragocjeniji dar. A Bog se raduje našem životu – više nego mi sami.

Božja vizija

Bog ima viziju, „san“ o našem životu. On ima pred očima čitav potencijal našega života. Vidi što sve iz našega života još može postati, i raduje se tomu.

Naš život na stanovit način nalikuje koštici jabuke. Ona je po sebi malena i sitna, ali iz takve koštice, ako ju se položi u zemlju, može izrasti krasno stablo. Ovo stablo može nakon nekoliko godina proizvesti jabuke s mnogim novim košticama jabuka. Ove koštice jabuka mogu opet biti položene u zemlju, i mogu nastati nova, nebrojena stabla jabuke, koja nanovo proizvode nove jabuke. Sav taj potencijal sadržan je u jednoj jedinoj koštici.

Slično je i s našim životom. Nitko od nas ne poznaje čitav potencijal koji je Bog u nj položio. Za svakoga od nas vrijedi: „Ti imaš više mogućnosti nego što naslućuješ, pogotovo neslućene Božje mogućnosti s tobom“ (Michael Jülicher). Na nama je da posegnemo za tim potencijalom i upustimo se u Božje planove.

Možda mislite: „Da sam to znao ranije, tada...“ Ali kod Boga vrijedi ovaj Sada: „*Evo sad je vrijeme milosti, evo sad je vrijeme spasa*“ (2 Kor 6,2). I vrijedi ovaj Danas. Drugim riječima: Do vas stoji hoćete li se sada i danas otvoriti velikomu i čudesnomu „Čemu“ vašega života.

Imati u vidu konačni dom

Veliki „Čemu“ našega života nadilazi neizmjerljivo ovaj zemaljski život. Zemaljski život nije naše konačno određenje. Ne trebamo živjeti osamdeset ili devedeset godina, nego „devedeset plus vječno“! Ali mi često gubimo iz vida taj obzor.

A da se na ovoj zemlji ne bismo previše osjećali kod kuće, Bog u naše srce polaže duboku čežnju i pripušta stanovitu mjeru razočaranjâ. Naše se čežnje na ovoj zemlji neće nikada potpuno ispuniti, ali to ni ne treba biti. Stvoreni smo za nešto puno bolje, jer „*naša je domovina na nebesima*“ (Fil 3,20): Stvoreni smo za vječnost punu ljubavi u Božjoj nebeskoj slavi.

Riba na kopnu nikada neće postati istinski sretna, jer je stvorena za život u vodi. Orao neće biti nikada istinski sretan u kokošinju, gdje ne može letjeti. Ni mi na ovoj zemlji nikada nećemo biti potpuno sretni, jer smo stvoreni za više nego što ovdje u sretnim trenucima možemo doživjeti. Stvoreni smo za takvu slavu, za takvu sreću prema kojoj su najljepši zemaljski trenutci sreće samo sjena, tek dašak.

U vezi s ovim jedna pomalo humoristična pripovijest: Misionar koji je čitav svoj život uložio za Boga i siromahe, vraća se kao oronuo, potrošen čovjek natrag u svoju domovinu. Slučajno se na istome brodu nalazi američki predsjednik. Kad su uplovili u luku, predsjednika je pozdravila masa koja kliče, postavljen je crveni sag, tu je glazba i okupljen tisak. A misionar potpuno neopažen silazi s palube. Pun samosažaljenja požali se navečer Bogu. Tada ga Bog ljubazno podsjeti: „Znaš, ti još uvijek nisi kod kuće, dijete moje!“

Možda nećemo biti ni dvije sekunde u vječnosti, a već ćemo se pitati: „Zašto sam uopće toliko vrijednosti polagao na prolazno? Što

sam zapravo pritom mislio, kad sam toliko vremena investirao u stvari koje sada u vječnosti nemaju više nikakva značenja?“

Još uvijek nismo kod kuće, još uvijek se možemo pitati: „Što su smisao i cilj moga života? Što je Božji veliki plan sa mnom i mojim životom?“ Jedna moderna pjesma opominje: „Sada je vrijeme, sada je čas, danas biva učinjeno ili propušteno ono o čemu se radi kad On dođe.“ Sada se još uvijek možemo odlučiti u što investiramo vrijeme i snagu. Sada se još možemo odlučiti živjeti ono na što smo pozvani i što u vječnosti vrijedi: ljubav.